

EUROPEAN CITIZENS' PANEL
Tackling Hatred in Society

Eiropas pilsoņu paneļdiskusija “Pret naidu sabiedrībā”

2. sesijas kopsavilkums

2024. gada 26.-28. aprīlis

Dažos vārdos...

Kādas ir prioritārās darbības cīņā ar naidu?

Eiropas pilsoņu paneļdiskusijas otrā sesija vienmēr ir pārbaudījums, temats “Pret naidu sabiedrībā” nebija izņēmums! Ar neklātienes tulkus palīdzību dalībnieki visās ES oficiālajās valodās darbojās pilnīgā tiešsaistē – platformā “Interactio”.

Viņi vēlreiz apliecināja nelokāmu apņemšanos nodarboties ar šo tik svarīgo un sarežģīto tematu. 1. sesijā dalībnieki apzināja naida faktorus un cēloņus un cita starpā apsprieda sociālo un ekonomisko nevienlīdzību, līdzaudžu spiedienu, maldinošām ziņām un politiskās diskusijas polarizāciju. Otrās sesijas mērķis bija cīņā ar naidu padziļināt darbības jomas: kā naidu novērst un kā uz to reaģēt. Šajā sesijā dalībnieki turpināja darbu ar konkrētākām idejām. Izlasiet par nedēļas nogales spilgtākajiem notikumiem!

Daži noderīgākie otrās sesijas secinājumi

Dalībniekiem iedziļinoties darbā, viesreferenti un Zinību komisijas locekļi bija gatavi par viņu veikumu izteikt piezīmes un dot padomu. Tālāk doti daži interesanti izvilkumi no viņu teiktā.

“Jūs esat pievērsušies šai problēmai cienīgi, jums ir atvērta sirds, uzskati un dzīves pieredze.”

Eiropas Komisijas Komunikācijas ģenerāldirektorāta (COMM GD) Reprēzentācijas un sakaru direktors Rihards Kīnēls [*Richard Kuehnel*] uzteica dalībnieku darbu pirmajā sesijā. “Idejas, ko izstrādājat, tiks izmantotas Eiropas Komisijas turpmākajā Eiropas tiesību aktu izveidē.” “CEJI” direktore Robina Sklafāni [*Robin Sclafani*] no Zinību komisijas norādīja uz problēmām, ar kurām Eiropas iestādes un valdības saskaras naida noziegumu dēļ. Viņa uzsvēra aizspriedumu loku, kas ved uz diskrimināciju, draudiem un vardarbību, ietekmē apkārtējos un izraisa sistēmisku diskrimināciju apkalpošanas, mitekļu un izglītības jomā.

Cīņai ar naidu – kopīgas vērtības un ES atbalsts

“Equinet” jurisprudences un politikas speciālists Dariss Lūiss Resio [*Daris Lewis Recio*] norādīja uz daudzveidīgu pieredzi ar naidu Eiropā un uzsvēra, ka ir vajadzīga ES pārraudzība, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis pilda savas saistības pret naidu. Eiropas Parlamenta rasisma apkarošanas un dažādības starpfrakciju grupas koordinatore Jelena Jovanoviča [*Jelena Jovanović*] sasaistīja stāstus visās ES dalībvalstīs, uzsverot kopīgās problēmas un nepieciešamību pēc ES atbalsta ar finansējumu, programmām un politiku. Viņa uzsvēra, cik svarīga ir ES tiesību aktu vietējā īstenošana un pašvaldību vadītāju loma Eiropas vērtību veicināšanā un nākotnes problēmu risināšanā cīņā ar naidu dažādos līmeņos: Eiropas, valstu un pašvaldību.

“Naidu nodod no paaudzes paaudzē”

“FNRS” pētniecības direktore un Lēvenes Katoļu universitātes profesore Valērija Rozū [Valérie Rosoux] runāja par naidu paaudzēs: “Naida jūtas tiek pārnestas gandrīz neskartas un bez vēstījuma.” Viņa izklāstīja dažus pasākumus, ko var veikt politiskā, pilsoniskās sabiedrības un individuālā līmenī, lai cīnītos pret naidu. “Naida pārveidošana prasa laiku, bet tas vienmēr ir iespējams,” viņa nobeidza.

Diskusijas par naida novēršanu un reaģēšanu uz to

Visu sesiju dalībnieki strādāja ar diviem galvenajiem naida temata aspektiem: novēršanu un reaģēšanu. Mēs nevaram detalizēti izklāstīt visas darba grupu diskusijas, bet te atradīsiet Zinību komisijas, pieaicināto runātāju un Eiropas Komisijas ekspertu galveno ieguldījumu. Pirmais aspekts (**cīņa ar naida sociālajiem un kulturālajiem cēloņiem**) skar izglītību, sabiedrības izpratni, pilsoņu iesaistīšanos, sociālo un ekonomisko nevienlīdzību. Otrais (**cīņa ar naidu dažādās formās un kontekstos**) skar plašsaziņas līdzekļus un diskusijas, digitālo vidi, publisko atbildību un tiesībsardzību.

Cīņa ar naida sociālajiem un kulturālajiem cēloņiem

- **Formālajai un neformālajai izglītībai ir būtiska nozīme sabiedrības attieksmes pret naidu veidošanā, iekļaujošākas un sapratīgākas kopienas veicināšanā.**

Pilsoņi ir norādījuši, ka izglītošana ir viena no galvenajām naida apkarošanas jomām. **UNESCO Globālā pilsoniskuma un miera izglītības nodaļas projekta speciālists Kuani Kirs Kuani [Kuany Kiir Kuany]** uzsvēra, ka izglītība nebeidzas klasē un ir nemitīgs process, kas ir būtisks personības attīstībai un sociālajai kohēzijai. Viņš uzsvēra izglītības politisko raksturu, uzsverot tās lomu naida runas novēršanā un sociālās nevienlīdzības mazināšanā. “**Anne Frank Stichting**” pētnieks **Vilems Vāgenārs [Willem Wagenaar]** pievērsās izglītības praktiskai izmantošanai cīņā ar naidu, par piemēru minēdams sportu un klāstīdams iniciatīvas, kuru mērķis ir par naida runas ietekmi izglītot futbola līdzjutējus.

Eiropas Komisijas Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāta (JUST GD) Pamattiesību politikas nodaļas vadītāja Ingrīda Bellandere Todino [Ingrid Bellander Todino] izteicās par mūžizglītību: “*Cīņā ar naidu tas ir būtiski. Izglītības programmas šajā jomā nav ES kompetencē. Tomēr mums ir finansēšanas iespējas, piemēram, “Erasmus+”, kas studentiem un speciālistiem dod iespēju dalīties domās, paplašināt apvārsni un atvērties.*” **Londonas Universitātes psiholoģijas profesors Mans Cakiris [Manos Tsakiris]** norādīja, ka mācīšanās sniedz tālāk par tradicionālo izglītību. Lai veicinātu emocionālu izpausmi un nevardarbīgu saziņu, būtiska ir holistiska izglītība.

- **Taisnīgums un iesaistīšanās novērš nesaskaņas sabiedrībā.**

Redingas Universitātes valodnieks Federiko Falopa [Federico Faloppa] iztīrēja naida runas dinamiku, apzinot četras iespējamās indivīdu lomas: cietēji, liecinieki, pārkāpēji un tie, kas zina, ka naida runa pastāv. Viņš ir par iedzīvotāju iesaistīšanos un atjaunojošu tiesiskumu kā naida runas novēršanas un mazināšanas līdzekli. Arī **Eiropas Nabadzības apkarošanas tīkla direktore Žuljāna Santusa Vālgreņa**

[Juliana Santos Wahlgren] naidu saistīja ar sociālekonomisku nevienlīdzību. Viņa uzsvēra, ka ir jānodrošina taisnīgums valsts politikā un taisnīga resursu sadale, lai novērstu nesaskaņas sabiedrībā.

Cīņa ar naidu dažādos veidos un kontekstos

- **Anonimitātes problēma tiešsaistē: privātums vai piekļuve datiem?**

Kā skaidro **CNECT ĢD nodaļas vadītājs Menno Kokss [Menno Cox]**, Eiropas Savienības Digitālo pakalpojumu akts (DPA) ir stabils regulējums, kas vērsts uz ļoti lielām tiešsaistes platformām un visās ES dalībvalstīs nodrošina pārredzamības un diskriminācijas novēršanas politiku. DPA pilnvaro novērtēt risku un reaģēt uz saturu, kas var izraisīt vardarbību vai ietekmi uz garīgo veselību, īpaši pievēršoties nelikumīgas nauda runas atklāšanai un remdināšanai, lai uzlabotu lietotāju drošību.

Eiropas Komisijas JUST ĢD Pamattiesību politikas nodaļas politikas speciālists Martēns Saklē [Martin Sacleux] uzsvēra problēmas ar anonimitātes regulēšanu internetā. Viņš uzskata, ka anonimitātes jēdzienā ietilpst līdzsvars starp pamattiesību uz privātumu un datu aizsardzību saskaņā ar Eiropas tiesību aktiem. Viņš uzsvēra, ka joprojām ir vajadzīgs smalks līdzsvars, it īpaši scenārijos, kur notiek noziedzīga darbība un tiesību aizsardzībai var būt nepieciešama piekļuve datiem.

Eiropas Komisija cenšas definēt skaidrus noteikumus, kas konkrētas tiešsaistes darbības klasificētu par noziedzīgām, risinot ar digitālo anonimitāti saistītās niansētās problēmas un tās ietekmi gan uz privātumu, gan drošību. **Dāvids Marīns Avanadess [David Marin Abanades], policijas inspektors no Fuenlavradas Spānijā**, uzsvēra grūtības apkarot nauda noziegumus valstu jurisdikcijas ievērojamo atšķirību dēļ. Viņš uzsvēra, ka katrā dalībvalstī ir precīzi jānosaka, kas ir nauda noziegums.

- **Problēmas ar vārda brīvību un cietušo aizsardzību**

Neatkarīgā cilvēktiesību juriste Margarita S. Iļjeva [Margarita S. Ilieva] apsprieda cietušo un to personu aizsardzību, kuras izsakās pret naidu. Līdzīgi citiem runātājiem viņa norādīja, ka ir svarīgi līdzsvarot vārda brīvību ar nepieciešamību novērst sistēmisku apspiešanu un nauda noziegumus. Viņa aicināja uzlabot tiesu iestāžu pieejamību cietušajiem, veikt proaktīvus pasākumus pret vēlreizēju uzbrukumu un aizsargāt cilvēktiesību aizstāvjus, to vidū juristus, žurnālistus un dažādu organizāciju locekļus, lai veidotu drošu un cieņpilnu sabiedrību.

- **“Jūsu darbs atspoguļo demokrātijas būtību”**

Noslēgumā **JUST ĢD Tieslietu politikas, tiesiskuma un līdztiesības ģenerāldirektorāta ģenerāldirektora vietniece Irēna Moozova [Irena Moozova]** pauda atzinību dalībnieku motivācijai un apņēmībai, kas ir būtiskas, lai Eiropas lēmumus pārvērstu praktiskā darbībā katrā vietā.

Lai noskatītos svētdienas plenārsēdes videoierakstu,

Jautājumi un atbildes ar Žan-Liku (FR)

Kā tev pagāja tiešsaistes nedēļas nogale?

“Nedēļas nogale mājās noritēja labi, bērniem prātojot, ko tētuks dara. Mēs sākām iedziļināties šajā tematā, sevišķi diskusiju grupās sestdienas un svētdienas rītā. Mēs varējām savas sākotnējās idejas apkopot ar pārējo grupu idejām, lai ikviens būtu informēts par idejām, kas rodas katrā grupā.”

Kā risinājās viedokļu apmaiņa?

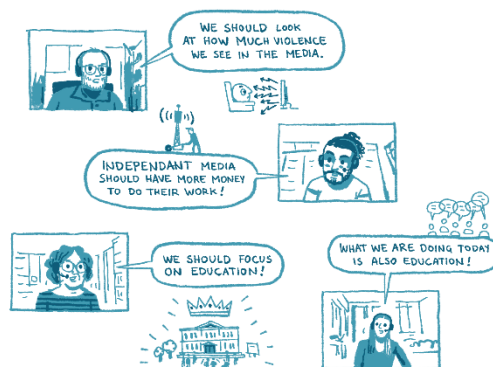
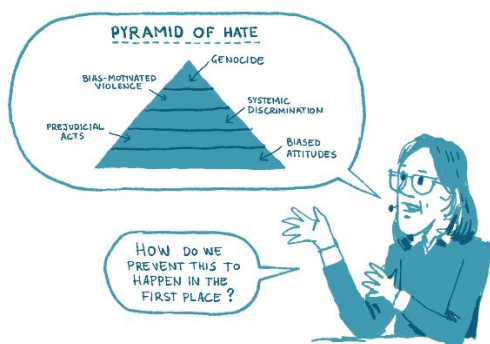
“Grupas gaisotne bija ļoti draudzīga. Mēs galvenokārt apspriedām izglītības jautājumu un to, kā attīstīt sociālās prasmes, lai uzlabotu emocionālo gudrību, cilvēcību un mūsu zināšanas par citām kultūrām un reliģiju. Kopīgas vērtības ir būtiskas, lai apkarotu aizspriedumus un stereotipus un palīdzētu visiem noteikt iekļaujošāku un vēlamāku nākotni.”

Kas no šīs nedēļas nogales paliks atmiņā visspilgtāk?

“Šī sesija palīdzēja precizēt mūsu virzienu attiecībā uz mūsu formulētajām idejām. Es ceru, ka mūsu risinājumi būs saskanīgi un tos varēs izmantot Eiropas Komisijas darbā. Tomēr vēl ir daudz darāmā, pirms varēsim dot konkrētus, reālistiskus un īstenojamus galīgos ieteikumus, bet manī ir pārliecība un optimisms par 3. sesiju.”

Nedēļas nogale Silvēna skatījumā

Silvēns mūs atbalsta grafiski un paneldiskusijas norisi tver vizuāli. Te redzami viņa iespaidi par svētdienas diskusijas:

Atgāadne: visu trīs sesiju mērķi

- **1. sesija, 5.–7. aprīlis:** Dalībnieki veido vienotu izpratni par naidu un pilsoņu paneļdiskusijas tvērumu, daloties domās ar viesreferentiem, ziņotājiem un ekspertiem un viņus uz klausot. Dalībnieki kopīgi nosaka dažādus naida cēloņus un faktorus, kā arī potenciālās darbības jomas, kurās iespējams vērsties pret naidu sabiedrībā.
- **2. sesija, 26.–28. aprīlis:** Pamatojoties uz 1. sesiju, dalībnieki attīsta idejas par to, kā risināt naida problēmu sabiedrībā, un tās var uzskatīt par ieteikumu projektu.
- **3. sesija, 17.–19. maijs:** Dalībnieki pabeidz pilnveidot idejas un ieteikumus. Beigās šīs idejas kļūst par galīgajiem ieteikumiem Eiropas Komisijai.